

hic fame peream? Et quid si æternum peream? Et quid si repente, hac die vel nocte? Redibo ad patrem meum? Sed quomodo me recipiet? Et quid dicet mundus? Quid cogitabit confessarius, videns undique me tam lacerum? Hunc in modum implectunt hominem hi capilli, et affigunt laqueo dæmonis velut alterum Absalonem. Et quo is diutius differt pectinem, eo difficilior fit depexio, quemadmodum in rustico qui capillum suum toto anno nunquam pectit. At ubi semel te viceris, dicens: *Surgam et ibo ad patrem meum*: ubi pectinem apprehenderit, tunc videbis repente componi cogitationes tuas, redire animo serenitatem et lætitiā: uti expertus etiam est prodigus in domum patris reversus. Hujusmodi capillos acquisierat superbus ille rex Nabuchodonosor, ad bestias damnatus; similes videlicet pilis seu plumis aquilarum densos, nigros, prolixos, horridos et crispatos. Qui tamen ubi Deum et peccata sua agnoscere et confiteri cœpit, restitutus est illi sensus et forma humana, regniq; decor; Dan. IV. Jam vero si hanc tantam sanitatem mentis exhibet confessio, quis etiam oderit aut metuat? Quid non expendunt et tolerant a medicis ægri ut ab infirmitate convalescant; primo amaras potiones sumunt, scindi et uri non detrectant. Deinde eventus incertus est. Tertio multo plerumque tempore in cura detinentur. Quarto in medicos et pharmacopolas quid non expendunt! Nonne hemorrhœa illa per quatuordecim annos multa a compluribus medicis perpessa est, et præterea in eos erogavit omnem substantiam suam? Et tamen nihil profecit, *sed magis deterius habuit*, ut omnia enucleate scribit Marc. V. Nihil horum in confessione timendum, non est quod ibi patiaris, nisi brevem coram uno homine muto, Deique servo, tui explicationem: eventus curæ certus est, nec diu expectandus: illico enim sequitur ad duo sacerdotis verba, neque est quod expendas. Et hanc curam fugies?

III. Cogita hunc pectinem esse inauratum. Sed qua ratione? Eadem qua Deus per Zachar. dixit XI: *Assumpsi mihi duas virgas, unam vocavi decorem* (id est, suavem et jucundam q. d. aureum sceptrum) *et alteram vocavi funiculum*. Sic ego video duos pectines peccatori propositos, unus est jucundus et suavis adeoque aureus, alter sævus et horribilis. Prior uti potes tu in hoc sæculo, mediante confessione: altero utetur Deus in die judicii, interventu diaboli, quando ille te accusando pectet, cujus respectu alter ille plane aureus est, ut loqui solemus. Qui seipsum pectit, suaviter id facit, nec capillos sibi evellit, at si rusticanus tonsor forte eum invadat duro suo pectine et crassis manibus, non absque dolore ipsi

pilos e barba, vel cervice extrahet. Jam ergo si teipsum confessione tua comas, nullo tuo id damno facies. Quod si nolis, veniet tibi rusticanus tonsor, qui etiam cutem tibi detrahet, dæmon, inquam, qui saltem in die judicii particularis de omnibus te accusabit. Unde Amos V. dicitur: *Væ desiderantibus diem Domini, ad quid eam vobis? Dies Domini tenebræ et non lux. Quasi fugiat vir a facie leonis et occurrat illi ursus*. Leo enim prostratis parcit sed ursus suis unguibus pellem hominis capiti detrahit. Sic pexuit Theodebertum Galliarum regem in vita S. Nicetii II. Oct. apud Sur. Is enim cum gravibus peccatis implicatus cum suis aulicis contra anathema templum ingressus esset, noluit episcopus pergere in officio divino, venitque juvenis obsessus in templum, exclamans, episcopum esse sanctum et bonum: at regem esse adulterum, incestuosum, homicidam nec compesci potuit; et cum in columnam templi insiliisset, inde nec a decem hominibus (cum id juberet Theodebertus) abstrahi, donec facta clam ab episcopo cruce decidit, et extractus nusquam apparuit. Idem egit malignus hostis in alio obsessore Trajecti, quem S. Norbertus expulit, ut in ejus vita, VI. Jun. ap. Sur. « Cum enim circumstaret clerus et populus, alii pro curiositate; alii pro pietate, pessimus dæmon per os invasi hominis multorum flagitiosam vitam et fornicationes cœpit detegere, et quidquid confessione tectum non erat, malitioso ore propalare. Hæc audientes cœperunt omnes, hac illaque diffugere, paucis cum patre Norberto remanentibus. » Jam elige quod vultis auditores vel ipsi confiteri, vel vestro nomine contentem audire diabolum. Diabolus secundum nomen suum, criminator et calumniator est; Satan adversarius qui nihil non effutiet contra vos in die judicii seu falsa seu vera. Confessarius vester pater, idemque velut mutus est, imo plusquam mutus; potest enim mutus prodere vos per nutus: confessarius autem nullo modo. Hinc monet Isaias, cap. XLIII. *Narra si quid habes* (Septuaginta vertunt: *Dic tu iniquitates tuas primo*) *ut justificeris*. In quem locum S. Chrys. ho. XX. in Gen. ait: *Ne expectes te arguentem, ne præstoleris, actorem ipse præveni et rape sermonis principium, ut accusatoris linguam mutescere facias*. Dicamus ergo cum David, Ps. LXXIV. *Confitebimur tibi Deus, confitebimur et invocabimus nomen tuum*.

CONCIO II.

PROPOSITUM EMENDATIONIS QUID FIRMANDUM.

Mari Jericho dejecti non reedificandi. — I. Quia id præcepit Christus. — II. Quia interminatio adjecta. — III. Quia juste præcepit. — IV. Quia incerta et damnosa reparatio. — V. Quia reparatio placet diabolo. — VI. Quia reparatio laborem habet.

THEMA.

Vox clamantis in deserto: parate viam Domini.
Luc. III.

Oppugnâvimus ante octiduum civitatem Jericho tuba præcursoris: nescio an expugnâverimus. Tametsi vero credimus in multorum cordibus muros iniquitatis, qui obstabant Christo, dejectos esse: necdum tamen plena victoria obtenta est. Quid enim si quis ejectos muros iterum ædificet vel ædificare cogitet? Quid proderit dejecisse? *Unus ædificans*, inquit Eccles. XXX. *Et unus destruens: quid prodest illis nisi labor?* Dicam ego. Unus peccatum destruens, et alter ædificans quid prodest? Duo enim sunt officia contritionis, ut contritus doleat de admissis peccatis, et de cavendis in posterum firmum decretum habeat. Quamobrem ubi Josue muros Jericho lapsos vidit et civitatem vastavit, addidit edictum ne quis eam in posterum reedificaret: *Maledictus vir coram Domino, qui suscitaverit et ædificaverit civitatem Jericho*. Et hoc est, quod a nobis etiam requiritur firmum, inquam, propositum peccata dimissa non repetendi. Quod enim Christus Satanæ puerum obsidenti dixit, Marco IX. *Exi ab eo, et ne amplius introeas in eum*: hoc peccatis nostris utique dicere voluit, idque etiam deficere ne unquam ad nos redeant, si ipsis consentiamus. Sed qua ratione tale propositum in nobis excitabimus? Ea quæ absterruit Hebræos a suscitanda Jericho, uti videbimus.

I. Quia præcepit Josue populo ne suscitarent Jericho, pari ratione Christus præcepit nobis, ne demissa peccata repetamus; uti imprimis languido illi ad piscinam, *Noli amplius peccare, ne deterius tibi aliquid contingat*. Joan. V. Rursum adulteræ absolutæ, *Vade et jam amplius noli peccare*. Joan. VIII. Non adjuravit quidem nos Dominus, uti suos Josue, sed mansuetissime mandavit. *Noli peccare*, quia omne Dei mandatum jusjurandi vim habet. Si enim, ut dixit Alphonsus Aragonum rex sapientissimus, *tantum valere debet simplex verbum principum, quantum privatorum hominum jusjurandum*. (apud Panorm. lib. I. comment. de rebus Alphonsi, c. LVIII.) multo magis Dei verbum seu mandatum. Jam videte quid Hebræi post edictum illud Josue fecerint: nemo unus eorum ausus est Jerichuntem reedificare. Post 530 annos primum venit Hiel a Bethel, (ubi erectus

erat vitulus aureus: utique ergo idololatra) qui eam reparavit. Simile est quod legimus, I. Reg. XIV. In fugam et terrorem compulerat Philisthæos Jonathas; Saul ut hac occasione uteretur ad hostes persequendos, adjuravit populum sub maledictione, ne quis aliquid comederet usque ad vesperam, donec ulcisceretur se de inimicis. Et quid egerunt illi? Non manducavit universus populus panem, ac licet viderent in saltu mel silvestre, in conspectu suo fluere, nullus tamen ex tanto numero (præter unum Jonatham, qui edictum patris ignoraverat) inde vel minimum quid gustavit, timore juramenti regii. Si potuit hoc efficere mandatum regis in tanto populo non possit plus mandatum Dei? Præcipit is ut in posterum abstineatis voluptatibus hujus sæculi melleis, usque dum hostem jam fugientem ad interneconem deleatis. Et Deo non parebitis? David cum exercitum suum mitteret contra rebellem illum Absalonem, præcepit ducibus militum audiente populo: *Servate mihi puerum Absalon*. Cumque miles quidam vidisset pendulum e quercu Absalonem, idque duci Joab nuntiasset, Joab expostulare cœpit, quod eum non occidisset. At vero ille: *Si appenderes manu mea mille argenteos; nequam mitterem manum meam in filium regis, audientibus enim nobis præcepit rex tibi et Absalon*; II. Reg. XVIII. Ecce miles hic præceptum non habuit, sed voluntatem tantum regis insinuatam ducibus noverat; et tam obfirmato nihilominus animo voluntati regis se accomodat. Annon decet igitur, ut nos multo firmiter Dei voluntati insistamus? Præcipit is ne deinceps non rebellem, ut erat Absalon, sed obedientissimum sibi filium, Christum offendamus, et tam facile seducimur, ut pro pugillo hordei rursus eum vendamus? Absit, absit. Si totus mundus nobis offeratur, et in manu nostra appendatur, nunquam id faciemus. Itaque cum confessarius pœnitenti ait: *Vade et amplius noli peccare*; sciat is pro certo, sibi id a Deo, non ab homine dictum, quia et absolutio a confessario non tamquam ab homine, sed tamquam a Deo datur.

II. Quia Josue interminationem addidit: *Maledictus vir coram Domino: qui suscitaverit et ædificaverit civitatem Jericho. In primogenito suo fundamenta ejus jaciatur, et in novissimo liberorum ponat portas ejus*. Idque impletum est in Hiel, qui tempore Achab restauravit Jericho, homo infidelis, qui pro nihilo duxit maledictionem Josue, nec fidem ei habuit. Sed ultionem expertus est. *In Abiram primogenito suo fundavit eam, et in Segub novissimo suo posuit portas ejus, juxta verbum Domini*. Quando ergo cœpit fodere muri fundamentum, tunc fodit

filio suo primogenito sepulchrum, et dum perrexit muros extruere, perrexit filios suos destruere perdendo paulatim unum post alterum : cumque absolveret muros, perficiendo portas, sepelivit ultimum filium suum, ut scribit Rupert. in Josuen. Sicque dum sibi et familiæ suæ muros struit, se et illam destruit : nec habet, cui structuram suam relinquat. Idem fere contigit iis, qui in condonata sibi a Deo peccata decidunt, graviores enim pœnas merentur et incurunt, quod et languido illi ad piscinam comminatus est Christus dicens : *Noli amplius peccare, ne deterius tibi aliquid contingat.* Fuerat sane languor illius gravis, ut non posset se movere necnon diuturnus, per 28 annos durans : et tamen multo gravior pœna relapso denuntiatur, et quæ alia nisi dira mors ? Sic enim et recidiva ægritudo, mortis est sæpe nuntia. Magistratus etiam relapsos in priora scelera gravius punit, v. g. fures primo deprehensos virgis cædit, secundo aurius truncat : at si rursus furentur, laqueo extinguit aut gladio. Hoc idem minatur Deus relapsis quibuscumque in peccata gravia, Eccl. XXVI. *In duobus contristatum est cor meum, et in tertio iracundia mihi venit.* Quod vero hoc tertium ? *Quid transgreditur* (non qui cadit ex infirmitate, sed qui transgreditur velut transfuga, a justitia ad peccatum, Deus paravit eum ad rhomphœam : illam scilicet bis acutam, quam Joan. vidit Apocal. I. egredientem de ore Christi iudicis, quæ corpus et animam necat temporalis et æterna morte. Hoc igitur si quis cogitet, quomodo non firmissime statuet abstinere deinceps a peccatis sibi remisissis ? Quomodo et illa non diligentissime cavebit ? Sane Balaam ille improbus alioquin propheta, postquam audivit Deum prohibentem, et vidit angelum in via, evaginato gladio, sibi obsistentem, ac dehortantem ne malediceret Israeli, tam firmum obsequendi concepit propositum, ut diceret regi Balaac : *Si dederit mihi Balaac plenam domum suam argenti et auri, non potero immutare verbum Domini Dei mei, ut plus vel minus loquar ; quam scilicet præcepit, Num. XXII. et XXIV.* Cur igitur nos non idipsum facimus ? Itane impio homine magis impii erimus ? Absit.

III. Quia justum et æquum erat jurejurando et sub ea pœna adstringere populum, ut non reparetur ea civitas ab hominibus, quam non homines sed Deus destruxit. Sicut enim dixit Christus : *Quod Deus conjunxit, homo non separet* : sic etiam dico : Quod Deus destruxit, homo non ædificet. Pari ergo ratione justum est, ut tu non repetas dimissa tibi peccata ; Deus enim, non tu, muros peccatorum tuorum subruit, qui per merita passionis suæ ea tibi remisit, nec solummodo tuba prædicationis

orbem circumvixit, sed etiam sudore et sanguine suo expugnavit, quique mercedis loco nihil aliud petit, quam ut in posterum ipsum amplius non offendas. Tali argumento pervicit Jonathas patris sui obstinatissimi alioquin in persequendo Davide animum, ut juraret se deinceps non futurum ei infestum. Proposuit enim ipsi merita Davidis, quibus communem et potissimum hostem Goliathum devicit, eaque victoria salutem Hebræor. populo universo reperit : *Ne pecces rex, inquit, in servum tuum David, quia non peccavit tibi, et opera ejus bona sunt tibi valde, et posuit animam suam in manu sua et percussit Philisthæos, et fecit Dominus salutem magnam universo Israeli, vidisti et letatus es. Quare ergo peccas in sanguine innoxio, interficiens David, qui est absque culpa ? Quod cum audisset Saul placatus voce Jonathæ, juravit : Vivit Dominus, quia non occidetur, l. Reg. XIX.* Ecce obfirmatum Saulis animum flexit hæc oratio, ut juramento Saul promitteret vindictæ oblivionem : et non potuerit hoc efficere in corde nostro beneficium a Christo acceptum, quo is animam suam posuit, debellando acerbissimum hostem dæmonem ; ut ne amplius ipsum prosequamur. Parum ab ægro peteret medicus pro cura ipsi impensa, et valetudine restituta ex lethali morbo, si nihil aliud postularet, quam ut sanatus caveret sibi in posterum ab ea intemperantia, verbi gratia, ebrietate aut libidine, quæ ipsi morbum conciliavit. En hoc unum petit Christus ab infirmis, quos curavit : nec plus a peccatore requirit dum a peccatis eum absolvit in confessione. Quid igitur ? Hoccine non præstabis ? Hoc tibi durum erit ?

IV. Non frustra memorat Scriptura, III. Reg. XVI. quod Hiel de Bethel fuerit is, qui reædificavit Jericho quia Bethel domum Dei significavit, indicans Hielem de domo Dei descendisse in Jericho, ut eam instauraret, idque fieri cum quis justificatus recedit in peccatum. Contingit enim ei, quod illi, qui ab Jerusalem descendit in Jericho per viam, quæ infesta erat, et obsessa a latronibus, unde incidit in latrones maximo suo damno et honorum omnium jactura, Luc. X. At quis sanæ mentis de statu gratiæ se præcipitet in statum peccati ? De cælo in infernum ? De Jerusalem seu visione pacis in Jericho et silvam latronum ? Audiamus Sponsam Cant. V. *Lavi pedes meos : quomodo inquinabo illos ? Lavasti peccator animam tuam : non sine difficultate per pœnitentiam abstulisti a fœdissimis sordibus et ornasti eam pretiosa gratiæ veste ; talem ergo vestem in tam fœdum lutum rursus projicies ? Si sordes quidem illæ aliæ non essent, nisi quales adhærent pedibus aut indusio, non magni æstimares, si rursus eam collutares ; quia in promptu habere lavacrum posses,*

cum passim reperitur aqua. At vero aqua gratiæ, qua lavanda est anima, in tua potestate non est, nec ad manum semper : quid si postea tibi negetur ?

V. Quia quod impius Hiel fecit, fecit (ex multorum conjectura) ut placeret impio regi Achab, qui Deum contempserat, et vitulos colebat, ac Sidoniorum deo templum et aras extruxerat. At tu Christiane, si iterum suscitaveris destructa in te peccata, placebis certe diabolo, et obsequium ei præstabis. Hoccine vero facies ? Dæmoni civitatem et habitaculum in te eriges ? Dæmoni ut placeat, Deo displicebis ? Absit, absit. Nonne in baptismo Satanæ abrenuntiasti, et irreconciliabile odium atque mortale bellum indixisti ? Nonne Deus inter nos et serpentem illum diabolicum perpetuam antipatham statuit ? Quid enim is nisi perditionem nostram querit, ut ex consortio nostro aliquale solatium habeat, et seductos dire subsannet ? Nonne audiamus D. Petrum, I. Ep. V. dicentem : *Fratres sobrii estote et vigilate, quia adversarius vester diabolus tamquam leo rugiens circuit querens quem devoret ?* Ecce quid querit dæmon ? Te devorare, hic illius cibus est. Et tu ereptam huic leoni animam tuam iterum objicies ? Sed dices iterum ex ejus dentibus me liberabo, et fugiam ad Christum. At quam hoc difficile et periculosum, præsertim si toties relabaris ? Quis effugiet leonem undique circumeuntem, qui toties ei obviam it ? Hinc Pharisæos et Sadducæos videns Joan. Baptista venire ad suum baptismum increpavit, dicens : *Progenies viperarum, quis vobis demon stravit fugere a ventura ira ? Quasi dice ret, quis vobis persuasit, quod gehennam effugietis ? Hoc enim sensu Christus etiam quasi explicans Joan. ait Scribis et Pharisæis : Genimina viperarum quomodo fugietis a judicio gehennæ ? Progenies viperarum appellat Joan. Pharisæos, quia ficto animo suscipiebant ejus baptismum, et simulabant pœnitentiam, mox relapsuri : sicut vipera cum ad aquas vadit, venenum deponit, sed postea mox resumit. Quomodo vero tales toties relabentes, effugient laqueos dæmonis ?*

VI. Quia ædificare rursus laborerat : non ædificare non est labor. Ita repetere pristina vitia labor est, relinquere vero minime. Quid non laboris suscipiendum ut alterum defraudes, vel bonis suis spolis ? Ut alteri conjugem aut filiam seducas ? Aut vindictam de inimico sumas ? Quid enim si confessarius præciperet tibi, ut alterum et throno et dignitate sua dejicias ; ut noctu alienis ædibus insidieris, easque expiles, ita tamen clam, ut non deprehendaris ? Ut amore nummorum parum valde comedas ? Vilissimo vino, paupercula mensa victites ? Ut viatoribus insidias ponas, eosque expolis ? Ut alterius uxore

rem vities, adeo tamen caute, ut maritus alique non advertant ? Ut te quotidie inebries usque ad vomitum, nec abstineas, licet quotidie sentias vertiginem et dolorem capitis, ut per maria naviges ad quærendas fraudibus opes, etc. Certe fatentur impii quantum laboris susceperint, dum peccarent : *Lassati sumus in via iniquitatis, ambulavimus vias difficiles.* Stulti ! quis coegit vos ambulare vias difficiles illas, cum haberetis faciles ? Sed dicite quæso : quid laborastis, ut tam lassi fieretis ? Pro vana, inquit, gloria certavimus et pugnavimus, pro lucro iniquo parando libros evolvimus, mendacia confinximus, pro seducendis alienis uxoribus maxima pericula adivimus, pro levi contumelia vel probro vindicando gladios distrinximus, et manus conseruimus, pro amicitia confirmanda diu noctuque potavimus, saltavimus, lusimus. Et quis vos coegit ad hos labores ? Nonne facilius erat his omnibus abstinere ? Bene igitur dicunt *Nos insensati*, si enim sensum habuissent, tam inutiles, perniciosos labores nunquam suscepissent.

Quando igitur tot rationes urgent ne maledictam Jericho iterum ædificemus, superse-deamus quæso hoc pessimo et pœnitendo labore, ac sciamus quæso pro certo, si rursus ædificemus eam, ad extremum a Deo in morte et judicio nostro rursus destruendam, quemadmodum et Jericho ab Hiel reparata, postea cum excidio Jerosolymæ a Rom. iterum destructa est. *Si enim dixerit Idumæa : Revertentes ædificabimus, quæ destructa sunt ; hæc dicit Dominus exercituum : Isti ædificabunt et ego destruem : et vocabuntur termini impietatis, et populus, cui iratus est Dominus in æternum, Malach. I.* Ubi Remigius : « Quod si impudens malitia ea, quæ sunt destructa, rursus ædificare conetur, Dominus iterum destructurum se profitetur. » Quod facit duobus modis, sive dum corriguntur peccatores, sive cum pertinaciter peccantes justatione damnantur. Ubi Dei ira et indignatio veluti duo folles perpetua in eos evoment flammaram incendia, quibus eos cremabit in æternum. Væ igitur instauratoribus urbis Jericho ! Væ ! væ ! væ !

CONCIO III.

PRÆPOSTERUS PUDOR IN CONFESIONE UT VINCENDUS.
Rex Basan est confusio prohibens confessionem. — I. Sed non est tantus, quantus fingitur. — II. Gloria magna vincitur. — III. Magno nostro fructu vincitur.

THEMA.

Vox clamantis in deserto : Parate viam Domini.
Luc. III.

Dimicavimus ante octiduum contra quinque